

Ενημερωτικό Δελτίο του παιδικού τμήματος των Φίλων του Μουσείου Γουλανδρή

Τα φυτά των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς

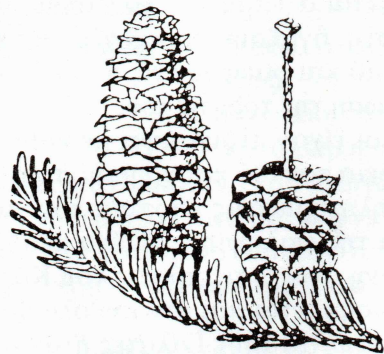
Το έλατο έχει συνδεθεί με τις χριστουγεννιάτικες διακοσμήσεις του σπιτιού μας. Το έθιμο ξεκινάει από πολύ παλιά. Σύμφωνα με τη γερμανική παράδοση, γύρω στα 710 μ.Χ. στη διάρκεια μιας τελετής γύρω από μια βελανιδιά (οι Γερμανοί ήταν τότε ειδωλολάτρες), ένας Άγγλος που τον έλεγαν Γουίνφριντ, όρμησε κι έκοψε τη βελανιδιά. Αμέσως, λένε, ξεφύτρωσε στη θέση της ένα μικρό καταπράσινο έλατο.

Στα 1500 μ.Χ. ο Γερμανός μοναχός Μάρτιν Λούθερ αναπαράστησε τον κήπο της Εδέμ μ' ένα έλατο γεμάτο αναμμένα κεράκια. Αλλά και στη Γαλλία, και συγκεκριμένα στο Στρασβούργο, στόλιζαν από το 1600 μ.Χ. τα σπίτια τους με έλατα, όπου κρεμούσαν μήλα, ψωμάκια, χάρτινα τριαντάφυλλα και ζαχαρωτά σε σχήμα άστρου, καμπάνας ή αγγέλου. Το έθιμο επεκτάθηκε και στην Αγγλία, όπου το 1821 η βασίλισσα Καρολίνα της Αγγλίας χρησιμοποίησε το έλατο για να διακοσμήσει το χώρο, όπου θα γινόταν μια παιδική γιορτή.

Το έλατο

Στην Ευρώπη ζουν τέσσερα είδη ελάτων (*Abies*). Απ' αυτά υπάρχουν τρία στη χώρα μας, ενώ το ένα, το «*Abies cephalonica*» (έλατο της Κεφαλονιάς) είναι ενδημικό της πατρίδας μας. Ενδημικό σημαίνει ότι ένα φυτό ή ένα ζώο υπάρχει μόνο σε μια περιοχή. Το *Abies cephalonica* υπάρχει σε όλη την Ελλάδα, αλλά πρωτοαναγνωρίστηκε στο όρος Αίνος της Κεφαλονιάς.

Θα το βρούμε σε υψόμετρο πάνω από 800 μ. και θα το ξεχωρίσουμε από τις σκληρές, πολύ μυτερές του βελόνες, που φυτρώνουν κυκλικά γύρω από τους βλαστούς και από το ρετσίνι που στάζει από τα κουκουνάρια του.

Ελάτη η κτενοειδής
(*Abies pectinata*)
κλαδί με κώνους

Ο ιξός

Ο ιξός δεν είναι παρά το γνωστό μας γκι (*Viscum album*), το παράσιτο με τα κιτρινοπράσινα φύλλα και με τους άσπρους σφαιρικούς καρπούς, που βλέπουμε συχνά στα ηλιόλουστα κλαδιά των ελάτων της πατρίδας μας.

Οι καρποί του, όταν πιεστούν, δγάζουν μια ουσία που κολλάει, μια «ιξώδη», όπως λέμε, ουσία. Με την ουσία αυτή ανακατεμένη με μέλι, αλείφαν βέργες ή καλαμάκια που έδεναν στα δέντρα για να πιάνουν πουλιά. Είναι οι γνωστές μας ξόβερρες, που σήμερα απαγορεύονται.

Ο ιξός σαν παράσιτο παίρνει από τον ξενιστή του (ξενιστής είναι ο οργανισμός που «φιλοξενεί» κάποιον άλλο) νερό και άλατα, ενώ ο ίδιος φωτοσυνθέτει. Τα μέρη του σώματός του που έρχονται σ' επαφή με τον κορμό ή τα κλαδιά του ξενιστή, δγάζουν προεξοχές που εισχωρούν στον κορμό και ρουφούν τις ουσίες για τη συμπλήρωση της τροφής του.

Οι αρχαίοι είχαν περιγράψει με κάθε λεπτομέρεια τον ιξό και χρησιμοποιούσαν τους κάπως δηλητηριώδεις καρπούς του για τη θεραπεία της επιληψίας. Μ' ένα κλαδί ιξού η Περσεφόνη άνοιγε τις πόρτες του Κάτω Κόσμου.

Ο ιξός αναφέρεται και στη μυθολογία των Βίκιγκς, ενώ για τους Γαλάτες ήταν ιερό φυτό.

Ας θυμηθούμε τον Δρυίδα από τον Αστεριξ. Σύμφωνα με ένα βορειοευρωπαϊκό μύθο, ο ιξός ήταν κάποτε μεγάλο δέντρο. Επειδή όμως ο

σταυρός του Χριστού έγινε από το ξύλο του, το φυτό από ντροπή συρρικνώθηκε στο σημερινό του μέγεθος και δεν μπορεί πια να ζήσει μόνο του.

Στη Βόρεια Ευρώπη κρεμούν μέσα από την εξώπορτα του σπιτιού τους ένα κλαδί ιξού κι εκεί φιλιούνται με κάθε επισκέπτη που καλωσορίζουν στο σπίτι τους τις γιορτινές μέρες. Πιστεύουν ακόμη ότι είναι γούρικο και φέρνει στο σπίτι ευτυχία.

Το λιόπουρνο

Το λιόπουρνο, ή λιόπρινο, ή ου (*Ilex aquifolium*) με τα σκουροπράσινα, γυαλιστερά, ωραία φύλλα που μοιάζουν με του πουρναριού, στολίζει συχνά τα σπίτια μας τα Χριστούγεννα. Οι καρποί του είναι σφαιρικοί και κατακόκκινοι. Το λιόπουρνο παράγει κι αυτό, από το φλοιό του όμως, μια κολλώδη ουσία που χρησιμοποιούσαν στις ξόβερρες. Με τα αγκαθωτά του φύλλα υποτίθεται πως έδωχνε μακριά τις μάγισσες.

Σύμφωνα με μια γερμανική παράδοση, οι καρποί του στην αρχή ήταν άσπροι, αλλά έγιναν κόκκινοι επειδή το αγκάθινο στεφάνι που φόρεσαν στο Χριστό έγινε από το φυτό αυτό. Το αίμα του Χριστού έβαψε για πάντα τους καρπούς του λιόπουρνου.

Από το ξύλο του φτιάχνουν μικροαντικείμενα στον τόρνο ή ξυλόγλυπτα.

Στο χωριό Μηλιές του Πηλίου υπάρχει ένα μεγάλο λιόπουρνο, στο προαύλιο της εκκλησίας των Ταξιαρχών. Έχει κλαδευτεί σαν δέντρο και το ύψος του ξεπερνάει τα δυόμισι μέτρα.

Ίληξ ο οξύφυλλος
(*Ilex aquifolium*)
1, βλαστός 2, καρπός

Τα διβλία που χρησιμοποιήθηκαν για να γραφτεί αυτό το άρθρο είναι:

«Η, ΧΛΩΡΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ» του Δημ. Καβδάδα, «FLOWERS OF EUROPE» του Oleg Polunin, «ΤΑ ΔΗΜΩΔΗ ΟΝΟΜΑΤΑ ΤΩΝ ΦΥΤΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ» του Χελντράιχ, «PLANTS» έκδοση του Life, «Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΧΛΩΡΙΔΑ ΣΤΟ ΜΥΘΟ ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΗ, ΣΤΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ» του Έλμουτ Μπάουμαν, «COUNTDOWN TO CHRISTMAS» των Lesley Cox & Leslie Foster.

Χριστουγεννιάτικη ιστορία για τους μικρούς φίλους της παρέας

Τα δέντρα του δάσους θα ξενυχτίσουν απόψε για ν' ακούσουν τη χριστουγεννιάτικη εκπομπή από το Πολικό αστέρι. Με τα μεγάφωνά του θα μεταδώσει σ' όλα τα δέντρα του κόσμου που ξαγρυπνούν, την ιστορία του άστρου της Βηθλεέμ, που διηγείται με την ίδια συγκίνηση, τόσα χρόνια τώρα, ένας γέρος κέδρος από το Λίβανο.

Είναι μια ιστορία πολύ παλιά, που κάθε χρόνο μας φαίνεται καινούρια...

Που λέτε...

Πριν από χίλια εννιακόσια ογδόντα πέντε χρόνια, ο κέδρος που ήταν τότε είκοσι χρονώ δέντρο παλικαρόπουλο, συνήθιζε να μιλάει με τ' αστέρια. Ήταν φίλος με το Σείριο, με τον Ωρίωνα, με τον Αλδεβαράν, με το Ρίγκελ. Οι φίλοι του του 'φερναν μηνύματα από το σύμπαν. Του 'λεγαν πως όλο το σύμπαν τραγουδάει κι απορούσε. Πως ένα αδιάκοπο μουρμούρισμα ακούγεται στο διάστημα σαν βαθύ τραγούδι και δεν τους πίστευε. Του 'λεγαν πως κάθε πλανήτη και κάθε αστερισμός έχει τη δική του μουσική και νόμιζε πως του λένε υπερβολές.

- Μα, ναι, του 'λεγε ο Ωρίωνας, κάθε αστέρι τραγουδά διαφορετικά. Το ένα σφυρίζει, το άλλο βρυχιέται...

Ο κέδρος αισθάνθηκε μια μαγεία ν' ανεβαίνει από τις ρίζες του μέχρι τ' ακριανά του κλωνάρια. Χαιρόταν που είχε γεννηθεί δέντρο κι έτυχε να βρίσκεται κείνη τη νύχτα στο ύπαιθρο, για να νιώσει τη μυστική γαλήνη και την ομορφιά που σκόρπιζε τ' ολόφωτο αστέρι. Και τότε μόνο πίστεψε τον Ωρίωνα που του 'λεγε πως το καθένα έχει τη δική του μουσική. Αυτό το χριστουγεννιάτικο τραγουδούσε μηνύματα ειρήνης και αγάπης.

Όσα χρόνια κι αν περάσουν, ποτέ δεν θα ξεχάσει ο γέρος πια κέδρος από το Λίβανο τη βραδιά που το αστέρι σταμάτησε πάνω από τη σπηλιά της Βηθλεέμ και τη σημάδεψε με το φως του.

Το μόνο που έχει ξεχάσει είναι το όνομα του άστρου. Είχε - λέει - το πιο ωραίο όνομα που άκουσε ποτέ. Μα δεν πειράζει κι αν το ξέχασε. Γιατί οι άνθρωποι το λένε από τότε «το αστέρι της αγάπης».

Υπάρχει ωραιότερο όνομα απ' αυτό;

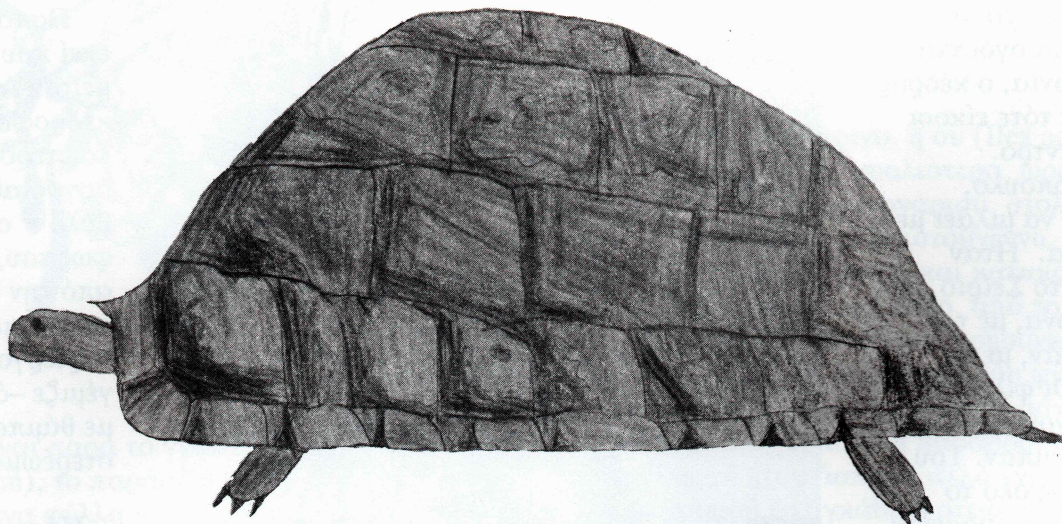

Ώσπου μια βραδιά εκεί που κουβέντιαζε με τον Αλδεβαράν, ο κέδρος είδε ένα αστέρι λαμπερό ν' αργοδιαβαίνει στο θόλο τ' ουρανού. Το φως του, που ερχόταν από την απεραντοσύνη του κόσμου ήταν ένα περίεργο φως, που γέμιζε -όσο πλησίαζε- με θάμπος το στερέωμα.

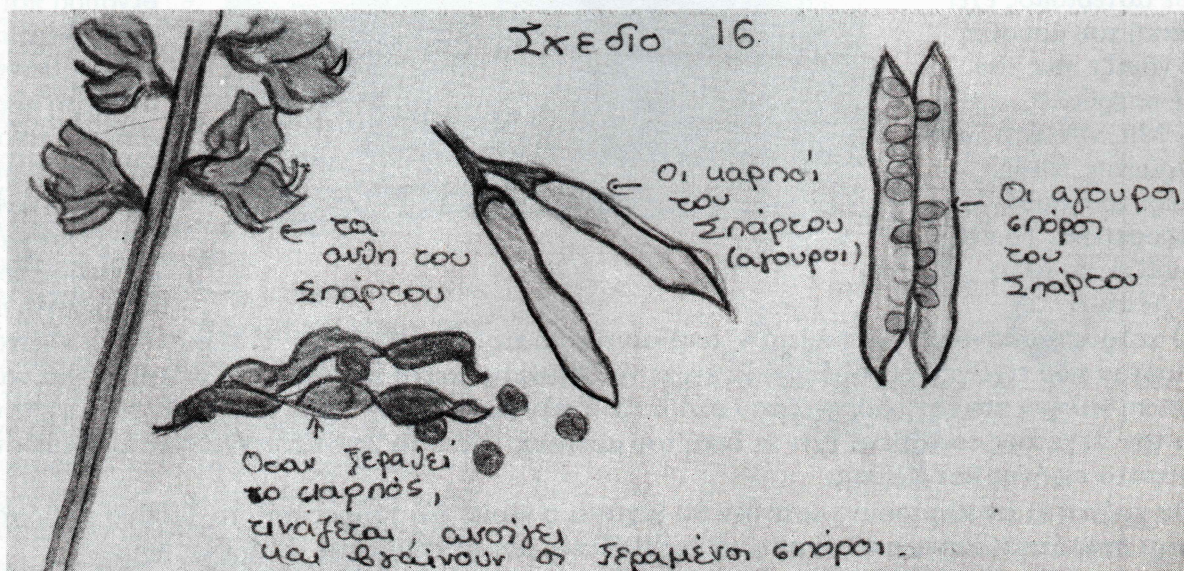
Πόσο διάστημα άραγε να 'χε διανύσει για να φτάσει μέχρι το δικό μας γαλαξία;

Τ' άλλα αστέρια έκαναν τόπο να περάσει. Κι εκείνο, χωρίς να διάζεται, σίγουρο και μεγαλόπρεπο, ακολουθώντας μια σταθερή πορεία μέσα από τις πινακίδες και τα τόξα τ' ουρανού, διάβαινε ανάμεσά τους, για να βρεθεί στο ραντεβού του την κατάλληλη ώρα.

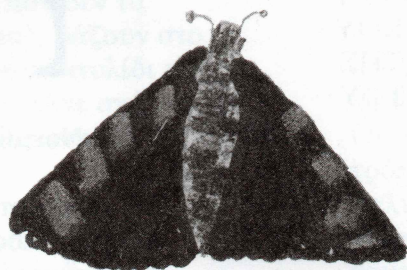
Χρόνια πολλά και
Καλή Χρονιά
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΒΑΡΕΛΛΑ

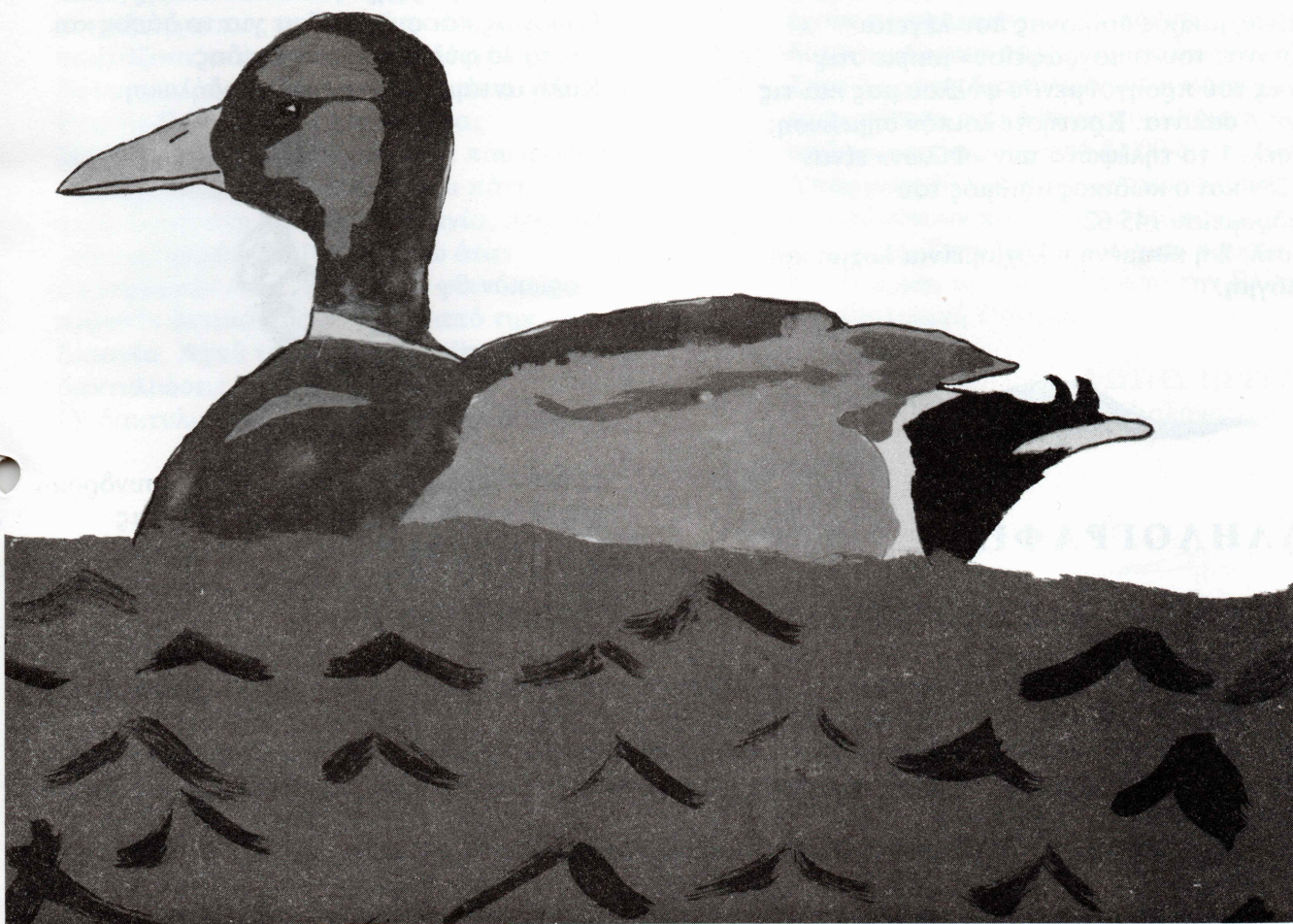
Η χελώνα του Αλέξη Θεοδωρόπουλου

Σελίδα από την εργασία της
Χλόης Κυριακού

Πεταλούδα του Βαγγέλη Τσέρη

Πάπια του Πάνου Παπαναγιώτου

Νέα που μας ενδιαφέρουν

1. Τα αποτελέσματα του διαγωνισμού μας

Για παιδιά από 6-10 ετών:

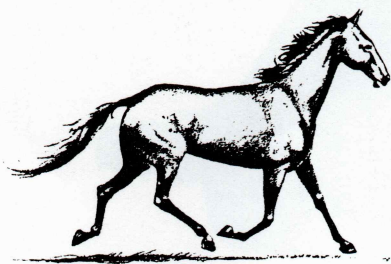
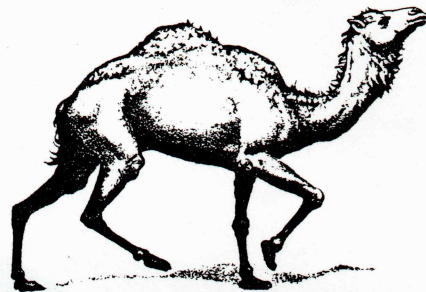
Βραβείο έρευνας: ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΤΣΕΡΗΣ

Βραβείο ζωγραφικής: ΑΛΕΞΗΣ ΘΕΟ-
ΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ

Για παιδιά από 10-13 ετών:

Βραβείο έρευνας: ΕΙΡΗΝΗ ΧΩΡΕΜΗ
ΧΛΟΗ ΚΥΡΙΑΚΟΥ

Βραβείο ζωγραφικής: ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
ΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

3. Ένας μικρός δαίμονας που λέγεται «δαίμονας του τυπογραφείου» μπήκε στις σελίδες του προηγούμενου φύλλου μας και τις έκανε... σαλάτα. Κρατήστε λοιπόν σημείωση: Στη σελ. 1 το τηλέφωνο των «Φίλων» είναι 8083289 και ο κωδικός αριθμός του ταχυδρομείου 145 62.

Στη σελ. 2 η καημένη η λόχη είναι λόχη και όχι λόγμη.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

ΜΑΣ ΓΡΑΦΕΤΕ... ΣΑΣ ΑΠΑΝΤΟΥΜΕ...

Γεώργιο Κωνσταντόπουλο: Τα αίτια των πυρκαγιών με τα ποσοστά που αναφέρεις πολύ ενδιαφέροντα, αλλά είναι στοιχεία πολύ περασμένου έτους.

Μαρία Δεληγιώργη: Ενδιαφέρον το κείμενό σου για τα εθνικά πάρκα της Πίνδου και του Βίκου Αώου.
Ε.Μ.: Το κείμενό σου «Όταν πάμε εκδρομή» χαριτωμένο. Θα δημοσιευτεί το καλοκαίρι για να είναι και επίκαιρο.

Μαρία Κυριακοπούλου: Οι πληροφορίες και τα σκίτσάκια σου πολύ όμορφα.

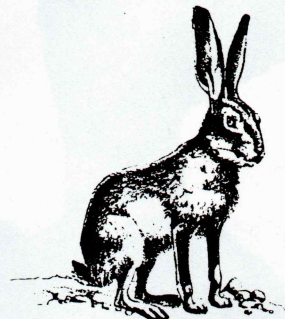
Συνεργάτες αυτού του τεύχους:

Υπεύθυνες ύλης: Λέλη Κυριακοπούλου
Έλενα Βασιλείου

2. 16 Νοεμβρίου 1985

Τη μέρα αυτή μαζετήκαμε στο Μουσείο 120 παιδιά. Είδαμε τις 10 δουλειές με θέμα «Το φυσικό μου περιβάλλον, καλοκαίρι 1985» και χειροκροτήσαμε τα βραβεία και τους επαίνους.

Ακόμη ψηφίσαμε για το όνομα του δεινόσαυρου. Τον βαπτίσαμε «Τρικόνταρο». Είδαμε και μια ταινία για το παραγωγικό δάσος που μας είχε στείλει το Υπουργείο Γεωργίας και συζητήσαμε για το δάσος και για το 4ο φύλλο της εφημερίδας. Καλή αντάμωση στην άλλη εκδήλωση.

4. Μην ξεχάσετε ν' ανανεώσετε τη συνδρομή σας. Είναι 350 δραχ και μπορείτε να τις στείλετε στη διεύθυνση του Μουσείου - Λεβίδου 13, 145 62 Κηφισιά. Στο φάκελο να γράφετε: Για την Παρέα.

Η Δακτυλίωση των πουλιών

Η Ορνιθολογία είναι η επιστήμη που μελετά τα πουλιά. Πήρε αυτό το όνομα από την αρχαία λέξη «όρνις» που σημαίνει πουλί.

Η δακτυλίωση είναι μια μέθοδος που χρησιμοποιούν οι επιστήμονες ορνιθολόγοι για να μελετούν τα πουλιά και ιδιαίτερα τις μεταναστεύσεις τους. Πιάνουν δηλαδή τα πουλιά με κατάλληλες παγίδες που δεν τα τραυματίζουν (κυρίως με δίχτυα), βάζουν στο πόδι τους ένα μικρό και ελαφρύ δακτυλίδι και τ' αφήνουν αμέσως να φύγουν (βλέπε σχήμα). Το δακτυλίδι αυτό χρησιμεύει σαν ταυτότητα του πουλιού.

Μερικά απ' τα δακτυλιωμένα πουλιά ξαναπιάνονται από άλλους δακτυλιωτές κι έτσι προσδιορίζεται το «δρομολόγιό» τους. Γενικότερα μπορούμε να μάθουμε από δακτυλιωμένα πουλιά που επανευρίσκονται, από πού έρχονται, και να διαπιστώσουμε περισσότερα για τους τόπους και τις εποχές όπου φωλιάζουν, ξεχειμωνιάζουν ή περνούν κατά τη μετανάστευση. Έχει βρεθεί για παράδειγμα πως οι Σουσουράδες που φωλιάζουν το καλοκαίρι στη Μεγάλη Βρετανία, περνούν το χειμώνα τους στη Βόρεια Γαλλία, στην Ισπανία και Πορτογαλία. Τα Οχθοχελίδονα που φεύγουν από την Αφρική την άνοιξη και πάνε να φωλιάσουν στη Μεγάλη Βρετανία, περνούν από τη Γαλλία και Ιταλία, ενώ όταν επιστρέφουν στην Αφρική το φθινόπωρο περνούν δυτικότερα, δηλαδή από την Ισπανία. Αυτά τα στοιχεία βρέθηκαν από τις δακτυλίωσεις.

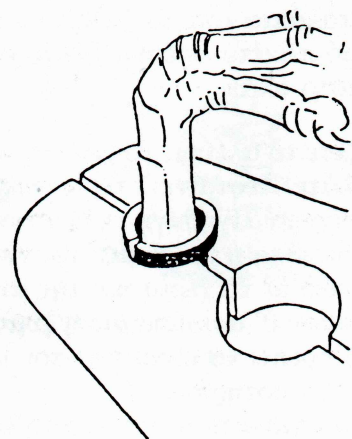
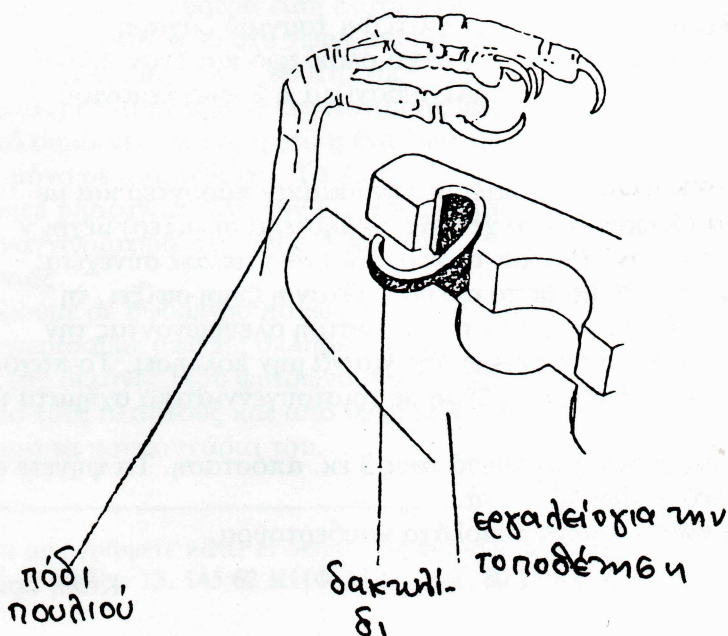
Οι δακτυλίωσεις των πουλιών δεν βοηθούν

μόνο στο να μάθουμε τις μετακινήσεις-μεταναστεύσεις των διαφόρων ειδών των πουλιών, αλλά και σε άλλα πράγματα πάνω στη βιολογία και οικολογία τους, όπως π.χ. στο μέσο όρο ζωής τους. Έχει βρεθεί, για παράδειγμα, πως τα διάφορα μικροπούλια όπως οι Σπουργίτες, οι Σουσουράδες, οι Φυλοσκοποί, κ.ά. έχουν μέσο όρο ζωής 1 ως 2 χρόνια. Αρκετά άτομα βέβαια ξεπερνούν αυτό το όριο και μπορεί να φτάσουν και 5 ή 6 χρόνων.

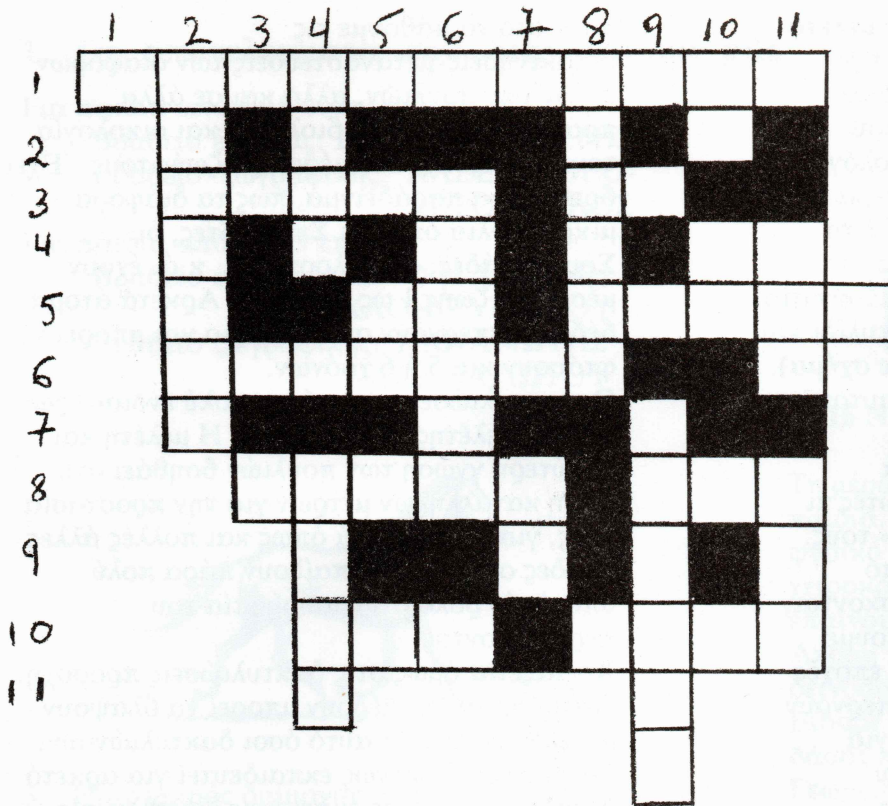
Οι δακτυλίωσεις είναι ένας πολύ ενδιαφέρων τρόπος μελέτης των πουλιών. Η μελέτη και καλύτερη γνώση των πουλιών βοηθάει στη λήψη κατάλληλων μέτρων για την προστασία τους, γιατί τα πουλιά όπως και πολλές άλλες ομάδες οργανισμών παίζουν πάρα πολύ σπουδαίο ρόλο στην ισορροπία του περιβάλλοντος.

Χρειάζεται όμως στις δακτυλίωσεις προσοχή, γιατί όποιοι δεν ξέρουν μπορεί να βλάψουν μερικά πουλιά. Γι αυτό όσοι δακτυλιώνουν, έχουν προηγουμένως εκπαιδευτεί για αρκετό διάστημα κοντά σε έμπειρους δακτυλιωτές. Στην Ευρώπη δακτυλιώνονται κάθε χρόνο περισσότερα από δύο εκατομμύρια πουλιά από περισσότερους από 8.000 δακτυλιωτές. Υπάρχουν 30 περίπου οργανώσεις που δακτυλιώνουν πουλιά στις διάφορες χώρες της Ευρώπης. Στην Ελλάδα άρχισε πρόσφατα η δακτυλίωση των πουλιών από την Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρία.

ΦΩΤΗΣ ΠΕΡΓΑΝΤΗΣ
Βιολόγος-Οικολόγος

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

Η λύση της σπαζοκεφαλιάς του προηγούμενου φύλλου.

Δ
Δ Ρ Υ
Δ Ρ Υ Α Σ
Κ Ο Υ Μ Α Ρ Ο
Φ Υ Λ Λ Ο Β Ο Λ Ο
Α Ν Α Δ Α Σ Ω Τ Ε Ο Σ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ

1. Ο επιστήμονας που ασχολείται με τα πουλιά.
3. Καράβι - Έτσι έλεγαν κάποτε τα αυγά.
4. Νότα.
5. Αρχαία πρόθεση. - Στολίζει το σπίτι τα Χριστούγεννα.
6. Αστéρι πο. αναφέρεται στη μικρή χριστουγεννιάτικη ιστορία μας.
8. Νύφη του δάσους (καθαρ.) - Χρώμα.
10. Φυτό παράσιτο, που φέρνει γούρι. - Του σκίουρου είναι πολύ χαριτωμένη.

ΚΑΘΕΤΑ

2. Πρέπει να πάρουμε μέτρα εναντίον της.
4. Τον λέμε και γκι. - «Σε μια... από σταφύλι», έτσι αρχίζει ένα ποίημα του Ζαχαρία Παπαντωνίου.
5. Το ρο στα γαλλικά.
6. Έτσι λέμε την κότα.
7. Νότα.
8. Λέγονται κι έτσι τα φρούτα.
9. Μεταναστευτικό πουλί που κυνηγιέται αλύπητα.
10. Λιόπουρνο - Νότα.
11. Ποιητικά το άλογο. - Ζέσταναν το Χριστό.
(Η λύση στο επόμενο φύλλο)

Συνταγή για Πρωτοχρονιάτικα Μπισκότα

3 1/2 φλιτζάνια τσαγιού κοσκινισμένο αλεύρι
2 κουταλάκια τσαγιού κοφτά μπαίκιν πάουντερ
1 μικρό πακέτο φρέσκο βούτυρο
Ελάχιστο αλάτι

1 φλιτζάνι τσαγιού ζάχαρη
1 αυγό ολόκληρο και έναν κρόκο
Λίγη βανίλια ή ξύσμα λεμονιού

Κοσκινίζετε το αλεύρι, το μετράτε και το ξανακοσκινίζετε μαζί με την μπαίκιν πάουντερ και με ελάχιστο αλάτι. Ζεσταίνετε το βούτυρο μέχρι να λιώσει και το χτυπάτε (καλύτερα σε μίξερ) μέχρι ν' ασπρίσει. Ρίχνετε λίγη λίγη τη ζάχαρη, προσθέτετε το αυγό και το κροκάδι ενώ χτυπάτε συνέχεια. Ρίχνετε τη βανίλια ή το ξύσμα λεμονιού και μετά το μίγμα με το αλεύρι. Όταν η ζύμη σφίξει, τη ζυμώνετε καλά με τα χέρια και την ανοίγετε σε φύλλο χοντρό με τον μπλάστρον αλευρώνοντας την επιφάνεια όπου θ' ακουμπήσει η ζύμη, καθώς και το επάνω μέρος της για να μην κολλήσει. Το πάχος του φύλλου πρέπει να είναι περίπου μισό εκατοστό. Κόβετε τη ζύμη σε χριστουγεννιάτικα σχήματα ή σε κύκλους μ' ένα ποτηράκι.

Βάζετε τα μπισκότα σε λαδωμένη λαμαρίνα αφήνοντας ανάμεσά τους 3 εκ. απόσταση. Τα ψήνετε σε μέτριο φούρνο (175 Κελσίου ή 350 Φαρενάιτ) επί 10 έως 12 λεπτά.

Όταν κρυώσουν, μπορείτε να ρίξετε επάνω τους λιωμένη σοκολάτα κουβερτούρα.

Καλή όρεξη!

ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΓΟΥΛΑΝΔΡΗ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Η ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Στις 3 Απριλίου έγινε η τακτική Γενική Συνέλευση των μελών στο Μουσείο. Για όσους «Φίλους» δεν ήταν παρόντες γράφουμε εδώ μερικά από τα θέματα που αναφέρθηκαν και που πιστεύουμε ότι θ' άξιζε όλοι να γνωρίζουμε.

«... Σαν Διοικητικό Συμβούλιο, σημαντικότερο ίσως από τα έργα μας θεωρούμε τη δημιουργία του Παιδικού Τμήματος. Σ' αυτό γράφονται παιδιά από 7 μέχρι 15 ετών. Υπεύθυνη για το παιδικό τμήμα και σκληρά εργαζόμενη γι' αυτό είναι η κ. Λέλη Κυριακοπούλου. Ακόμη οι «Φίλοι» χρωστούν πολλές ευχαριστίες στην κ. Έλενα Βασιλείου που επίσης εργάζεται ασταμάτητα για τη λειτουργία του Π. Τμήματος που αριθμεί σήμερα 230 παιδιά. Ήδη έχουν εκδοθεί δύο φύλλα της παιδικής εφημερίδας «Η ΠΑΡΕΑ» με τη συνεργασία πολλών, μέσα και έξω από το Μουσείο. Στις διακοπές των Χριστουγέννων έγιναν δύο περιβαλλοντικά παιχνίδια, και στις 15 Μαρτίου η προβολή της ταινίας «CARETTA» με θέμα τις θαλάσσιες χελώνες.

Ένα άλλο σημαντικό έργο θεωρούμε την έκδοση του ενημερωτικού φυλλαδίου, με τίτλο «ΕΙΔΗΣΕΙΣ» που στέλνεται στα μέλη κάθε 2 - 3 μήνες. Ήδη έχουν εκδοθεί 4 φύλλα των ειδήσεων και περιμένουμε την κριτική και τη συνεργασία όλων σας.

Μέσα στην προηγούμενη περίοδο έγιναν οι εκδηλώσεις :

— Επίσκεψη στο σπήλαιο Παιανίας και στο Μουσείο Βορρέ.

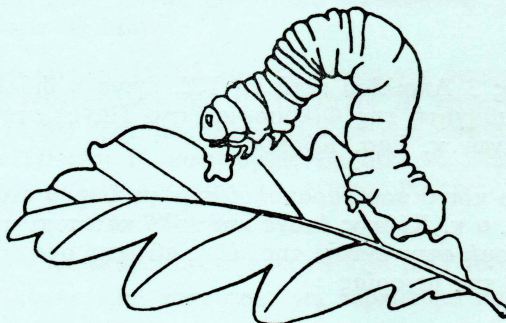
— Συζήτηση με θέμα : Περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση του κόσμου, με συμμετοχή των Καθηγ. κ. Κ. Κριμπά και Ν. Μάργαρη και του κ. Καλοπίση.

— Στο τέλος Μαΐου έγινε η εκδρομή μας στη Βόρειο Ελλάδα, με μεγάλη συμμετοχή και με ξενάγηση από τους ειδικούς επιστήμονες : Ι. Μελέντη και Σ. Ρίζο.

— Στις 5 Ιουνίου έγινε το περιβαλλοντικό παιχνίδι με την ευκαιρία της Παγκόσμιας Ημέρας Περιβάλλοντος, για το οποίο εργάστηκαν η κ. Κ. Τσεκούρα και ο κ. Η. Πίτσικας.

Το Σωματείο μας προσκλήθηκε στο Διεθνές Συνέδριο «Φίλων Μουσείων» στο Παρίσι που έγινε τον Ιούλιο. Εκεί οι «Φίλοι» εκπροσωπήθηκαν από την κ. Α. Μαργαριτούλη που με παρεμβάσεις της ενημέρωσε τους συνέδρους για τις ιδιαιτερότητες των «Φίλων» ενός Μουσείου Φυσικής Ιστορίας.

Μια ακόμα εκπροσώπηση του Σωματείου μας έγινε από την κ. Μαργαριτούλη στο Διεθνές Συνέδριο της Ελληνικής Ζωολογικής Εταιρίας στην Πάτρα στις 23 - 27 Απριλίου '84.

Με δωρεά του Προέδρου και του Γ. Γραμματέα των «Φίλων» τυπώθηκε σε 1000 αντίτυπα το παιδικό βιβλίο με τίτλο «Τί τρώνε τα ζώα». Τα έσοδα από την πώληση του Βιβλίου αυτού (που κοστίζει 170 δρχ.) θα ενισχύσουν το Ταμείο των «Φίλων». Την επιμέλεια της έκδοσης έκανε η κ. Α. Κυριακοπούλου, την μετάφραση η κ. Σ. Αδαμαντιάδου και τις ενέργειες για το δικαίωμα ανατύπωσης από το Βρετανικό Μουσείο η κ. D. Dopheide...»

Αν ενδιαφέρεστε και για τα ταμειακά, με το τέλος του 1984 είχαμε στο ταμείο μας 62.075 δρχ.

ΖΗΤΕΙΤΑΙ ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΣ

Όπως όλοι θα έχετε παρατηρήσει και ιδιαίτερα οι παλιότεροι «Φίλοι», τα τέσσερα τελευταία χρόνια οργανώνουμε μια εκδήλωση κάθε μήνα. Σε πολλές απ' αυτές συμμετέχουν προσωπικότητες που δύσκολα μπορεί κανείς να ξανασυναντήσει. Είναι κρίμα όταν αργότερα μας ζητούνται φωτογραφίες ή διαφάνειες από τις εκδηλώσεις αυτές να μην έχουμε. Αυτό συνέβη όταν μας ζητήθηκε από την Διεθνή συνομοσπονδία «Φίλων Μουσείων», αρχείο διαφανειών από τις εκδηλώσεις μας.

Φυσικά θα μπορούσαμε να αναθέσουμε κάτι τέτοιο σε επαγγελματία φωτογράφο, αλλά τα οικονομικά μας δεν το επιτρέπουν. Ξέρουμε ότι πολλά από τα μέλη μας έχουν για χόμπυ τη φωτογραφία και μάλιστα κάνουν θαύματα στον τομέα αυτό. Θα τους παρακολουσάμε λοιπόν θερμά να έρθουν σ' επαφή με τη γραμματεία ώστε να δημιουργήσουν μια μικρή ομάδα που να αλαλάβει την φωτογραφική κάλυψη των εκδηλώσεων. Το Σωματείο μας θα τους καλύπτει ασφαλώς τα έξοδα και φυσικά θα τους χρωστάει μεγάλη ευγνωμοσύνη.

«Η ΦΥΣΗ ΚΑΙ Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ»

Στις 3 Απριλίου μετά τη Γ.Σ. έγινε η διάλεξη του καθηγητή της Φιλοσοφίας στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων κ. Βασ. Κύρκου.

Στο κοινό που παρακολούθησε με ζωηρό ενδιαφέρον, ο κ. Κύρκος έκανε μια πολύ κατατοπιστική αναδρομή στην έννοια της λέξης «Φύση» στη διαδρομή της ιστορίας

Για τους προσωκρατικούς φιλοσόφους αντιπαρατίθενται οι έννοιες της αθάνατης φύσης και του θνητού ανθρώπου. Οι θεοί διακοσμούν τη φύση αλλά δεν την δημιουργούν ούτε ταυτίζονται μ' αυτήν. Κατά τον Ηράκλειτο όταν ο άνθρωπος προσπαθεί να υπερβεί τη φύση φτάνει στην ύβρη. Ο Ξέρξης έχασε τον πόλεμο επειδή είχε διατάξει να μαστιγώσουν τη θάλασσα.

Για τον Αριστοτέλη το θέμα της φύσης έγινε πρόβλημα. Αναρωτιέται όχι τι είναι φύση αλλά τι εννοούμε όταν λέμε «φύση». Η φύση είναι πρότυπο για την κατασκευαστική τέχνη η τέχνη όμως ποτέ δεν υποκαθιστά τη φύση ούτε παρεμβαίνει στις λειτουργίες της.

Στην Ελληνιστική εποχή, οι Στωϊκοί φιλόσοφοι πίστευαν ότι η ζωή που βρίσκεται σε αρμονία με τη φύση, είναι υποχρέωση όλων.

Στη χριστιανική θρησκεία η έννοια της φύσης αλλάζει ριζικά. Ο Θεός δημιούργησε τον κόσμο από το τίποτα. Για τους Αρχαίους δέν υπήρχε αρχή και τέλος, για τους Χριστιανούς η φύση «έγινε». Στους Αρχαίους οι λειτουργίες γίνονταν έξω από τους ναούς, στους Χριστιανούς μέσα.

Για τους Ρωμαίους η λέξη «Natura» έχει έννοια αρκετά διαφορετική από τη λέξη «Φύση».

Στην αναγέννηση ξανανοίγει ο δρόμος προς την ελληνική νοοτροπία και έρευνα.

Ο Francis Bacon (1561-1626) υποστηρίζει ότι έργο του ανθρώπου είναι να γνωρίσει τη φύση και να την εκμεταλλευθεί. «Η γνώση είναι δύναμη» «Η υποταγή της φύσης θα κάνει τον άνθρωπο ευτυχισμένο».

Σήμερα που η φύση μας επιστρέφει τα βέλη, ξέρουμε πόσο η άποψη αυτή δεν ευσταθεί. Ο άνθρωπος δεν είναι δυνατόν να στερηθεί την ηδονή της γνώσης αλλά εξαρτάται για ποιο σκοπό χρησιμοποιεί αυτή τη γνώση και τις ανακαλύψεις του.

«Το μαχαίρι υπήρξε μια μεγάλη εφεύρεση του ανθρώπου που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να κόβει την τροφή του ή για να κόβει κεφάλια».

Η μηχανή είναι μια πνευματική δημιουργία αλλά μπορεί να είναι και μια αλαζονία απέναντι στη φύση.

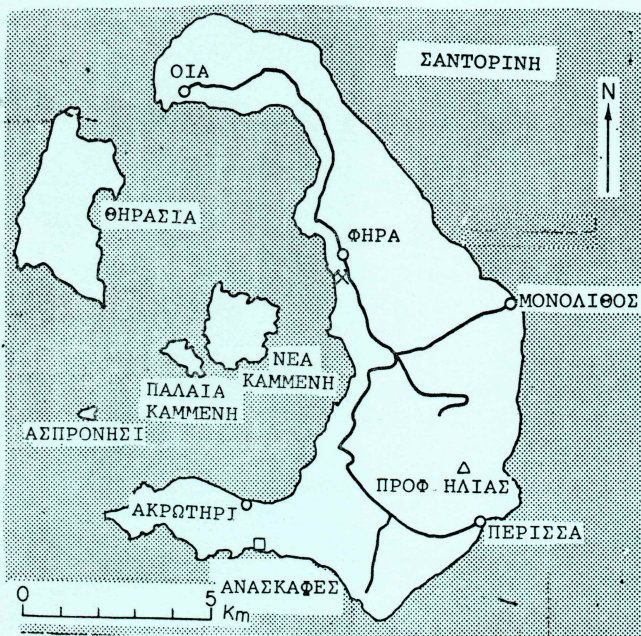
Ο κ. Κύρκος κατέληξε, είμαι ένας αισιόδοξος άνθρωπος πιστεύω ότι μέσα από την επιστήμη θα προέλθει και η λύση στο περιβαλλοντικό πρόβλημα

εφ' όσον ο άνθρωπος δεν ξεχνάει να εξανθρωπίζει διαρκώς τον εαυτό του.

Μετά από την θαυμάσια αυτή διάλεξη, που μόνο μιά φτωχή ιδέα μπορέσαμε να σας δώσουμε, ακολούθησε συζήτηση και ερωτήσεις πάνω στο θέμα.

Οι «Φίλοι» θέλουν να εκφράσουν τις πιο θερμές τους ευχαριστίες στον κύριο Κύρκο για την χαρά της γνώσης που τους προσέφερε.

Η ΕΚΔΡΟΜΗ ΣΤΗ ΣΑΝΤΟΡΙΝΗ

Η φετεινή μας εκδρομή προβλέπεται να έχει μεγάλη συμμετοχή, γι αυτό μην αργήσετε να δηλώσετε στο ταξ. γραφείο «Syrgios Travel» τηλ. : 3235500

Οι ημερομηνίες είναι: από ~~Παρασκευή 23~~ έως ~~Δευτέρα 26~~ Μαΐου.

Το κόστος 15.000 δρχ. το άτομο για όσους μείνουν στο ξενοδοχείο «PELIGAN» Β' κατηγορίας και 14.000 δρχ. για όσους μείνουν στο ημεροδοχείο «ΑΝΤΩΝΙΑ» Γ' κατηγορίας σε δίκλινα δωμάτια. Για μονόκλινα το επί πλέον κόστος θα είναι 3.000 και 2.500 δρχ. αντίστοιχα.

Ο κάθε εκδρομέας πρέπει να έχει μαζί του :

- α) Αναπαιτικά παπούτσια για περπάτημα σε ανώμαλο έδαφος.
- β) Καπέλλο για τον ήλιο.
- γ) Δοχείο για πόσιμο νερό.
και προαιρετικά :
- δ) Μαγιώ
- ε) Φωτογραφική μηχανή. (Ελπίζουμε να λάβετε υπόψη το άρθρο «Ζητείται Φωτογράφος»)
- στ) Κυάλια

Στην τιμή των 14.000 ή 15.000 δρχ. περιλαμβάνονται : Αεροπορικό εισιτήριο με επιστροφή, τρεις διανυκτερεύσεις με πρωινό οι μεταφορές με πούλμαν και οι ξεναγήσεις. Δε ν περιλαμβάνεται η επίσκεψη στην Αρχαία Θήρα.

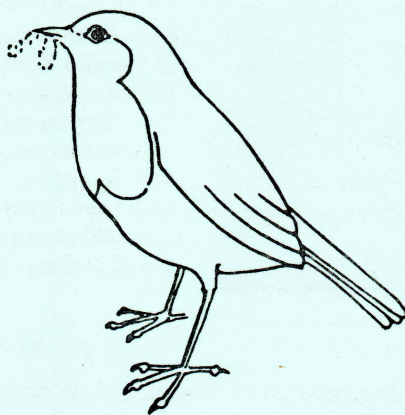
Εκτός από την αεροπορική μετάβαση, υπάρχει δυνατότητα μετάβασης με πλοίο για την οποία μπορείτε να συνεννοηθείτε απ' ευθείας με τον ταξιδιωτικό πράκτορα.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΡΟΜΗΣ

- Πέμπτη** 23/5 ώρα 3.30' μ.μ. αναχώρηση από την είσοδο του Μουσείου ή συγκέντρωση στις «πληροφορίες» (εσωτερικών γραμμών) του δυτικού αεροδρομίου στις 4.30 μ.μ. (Πτήση 17.30 - 18.15). Άφιξη στη Σαντορίνη και στα ξενοδοχεία στα Φηρά. Απόγευμα ελεύθερο για μια πρώτη γνωριμία με την πρωτεύουσα του νησιού. Διανυκτέρευση.
- Παρασκευή** 24/5 ώρα 9.30' π.μ. αναχώρηση για το Ακρωτήρι όπου ο καθηγητής Σπ. Μαρινάτος έκανε τις ανασκαφές που συνεχίζει ο κ. Ντούμας. Ξενάγηση στο χώρο αυτό. Από εδώ θα συνεχίσουμε για την ψηλότερη κορφή του νησιού τον Προφ. Ηλία (565 μ.) όπου και το ομώνυμο μοναστήρι. Αργότερα συνεχίζουμε για την παραλία της Περίσσας. Μεσημεριανό φαγητό. Επιστροφή στα Φηρά το απόγευμα.
- Σάββατο** 25/5 ώρα 9.30 αναχώρηση για το ηφαιστειο : Κάθοδος στη Σκάλα Φηρών με τα πόδια (ή με τελεφερίκ) και μετά με βενζινόπλοιο στη Νέα Καμμένη, που άρχισε να σχηματίζεται μετά την έκρηξη του ηφαιστείου το 1570 και ολοκληρώθηκε το 1950. Άνοδος ως τον κεντρικό κρατήρα. Ξενάγηση από τον γεωλόγο κ. Σταύρο Ρίζο. Επιστροφή στη Σκάλα Φηρών και άνοδος με το τελεφερίκ ή με ζώα. Απόγευμα ελεύθερο. (Προαιρετική μετάβαση στην αρχαία Θήρα) Διανυκτέρευση.
- Κυριακή** 26/5 ώρα 9.30 αναχώρηση —με τις αποσκευές μας— για να γνωρίσουμε το βόρειο τμήμα του νησιού, την Οία ή Απάνω Μεριά. Η περιοχή παρουσιάζει ιδιαίτερο αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον και έχει χαρακτηριστεί διατηρητέα. Μεσημεριανό φαγητό. Αναχώρηση απ' εκεί για το αεροδρόμιο στις 4.30' μ.μ. (Πτήση 18.50 - 19.35). Άφιξη στην Αθήνα περίπου στις 7.30 και στην Κηφισιά περίπου στις 8.30 με πούλμαν.

Αγοράζοντας το παιδικό βιβλίο

“ Τι τρώνε τα ζώα ..

**δίνετε πολύτιμες πληροφορίες
στα παιδιά και ενισχύετε το έργο
των “ Φίλων ..**